Nemzetközi tábor

Kétszer is meg kell nézni a szobor mögötti romok között, kit akarunk megszólítani. Ha szerencsénk van, beszélhetünk vele, ha nincsen szerencsénk, fordulhatunk tolmácsi segítségért a szentesi múzeum igazgatójához, Hegedűs Katalinhoz. Régészek se tudnák elsorolni, a kőkorszak emberétől mostanáig hány nyelvet beszélt a Tiszánál halászó, vadászó, cserepet csináló, esőért esedező vagy tavaszt áhítozó, földet túró, életet szerető népek sokasága, de egyszerre ennyiféleképpen nem mondták se a vizet, se a reggelt, a zivataros éjszakát, izzasztó meleget, mint most. A „hivatalos" nyelv mindenesetre magyar meg az angol.

HANGYA

Angol, amerikai, holland, dán, svéd, német, cseh, belga és finn diákok tanulják itt magyarokkal keveredve, mit jelentett a történészek két szava: Európa bástyája. Náluk nem járt tatár, nem volt török, a mi monostorunk templomával egyívású bazilikák elevenen dicsérik most is építőik kezét és eszét. Itt földből kell kikaparni a fundamentum köveit, és termékeny fantáziával fölé húzni az oszlopokat, boltozatokat, énekes hajókat, szentélyeket, harangos tornyokat, törmelékből a szobrokat. Hogy meddig hord az idegen fantáziája, nehéz kitudni, de hogy az egymás romjaira ragasztott nyolc templom, meg a hol növő, hol fogyó szerzetesi kolostor falait szorgalmasan bontogatják, kezükön a hólyag a tanú.

Legmesszebbről jött Steven W. Popper. Amerikából, a Minnesota egyetemről. Anynyira messziről, hogy rögtön előbukkan a kérdés: mi szél hozta ide?

Meglepetés a válasza, mert felét magyarul mondja. Hol tanulta? Otthon, az egyetemen. Állítólag még a fölvételi előtt választhatott, Líbiába, Peruba vagy hozzánk óhajt-e jönni ösztöndíjjal nyáron. Magyarországot választotta, de erre meg azt mondták, hasalj neki a könyvnek, és tanulj meg magyarul. Tanulta, fölvették. Majdnem egy hónapot eltöltött már Pesten, szeretett volna kiszabadulni a városból a friss levegőre, idejött. Hogy mi az a Pusztaszer? Nem tudta. Lehet, hogy pusztai romantikát várt, és ásatást talált?

— Tetszik?

— Tetszik.

Ássa az árkot, bontogatja a csontokat, és ha olyan szó üti meg a fülét, amit nem ért, nyúl a füzetért, fölírja. Délután kihasal a gyöpre, tanulja. Ilyeneket: hangya, lapát, ásó. Egyiket se tanították az egyetemen.

EMANCIPÁCIÓ

Napról napra szegedi egyetemisták gyűrűjében dolgozik az amerikai. Most éppen nem hallja, hogy még mindig róla beszélünk.

— Több, mint érdekes. Csak azért tanult magyarul, hogy ide jöhessen. Beszélhetünk vele Petőfiről, ismeri. Adyt, József Attilát, Szabó Lőrincet is ismeri. Karinthyt élvezi. Hegyezi a fülét a magyar népdalra. Tud is sokat. A megismerni a kanászt most tanulta meg. (Gondolom, nem a tápai változatát.)

Galántha Márta, Vályi Katalin meg Groh Dániel tanítja legtöbbet. Márta az angol szóta tanulja, és erre a legintenzívebb módszer a lapátnyél és környéke.

Azt mondják, ilyen jóízűket ennyi külföldin még nem nevettek. Minden érdekli őket, minden tetszik nekik. A magyar konyha egyálltó helyében mindennap világsikert arat. Van, aki megeszi az első adagot, nyel egy nagyot, azt mondja, de jó volt, és megy a másikért.

Van miről beszélni. Az idegent az itteni világ minden rezdülése érdekli, a hazait a kinti.

— Miről beszélünk? Mindenről. Árakról, lakásról, keresetről, autóról, gyerekről, emancipációról.

— Emancipáció a kutatóárokban?

— Nagy vita kerekedett. Naposnak először csak lányokat osztottak be. Az ő dolga, hogy fölsöpörje a tábort még ébresztő előtt, terít, ételt oszt, mosogat, délben is mosogat, este is mosogat. Az a sárganadrágos dán kislány kikelt magából, hogy ő ezt nem csinálja. Jól is néznénk ki! Ő mosogat, a fiúk meg pingpongoznak? Ha a lányoknak megadatott, hogy egyenrangúak lehetnek a fiúkkal a lapát forgatásban, a mosogatás jogát is adjuk meg a fiúknak. Nemzetközi nagy szavazás, másnap a fiúk terítettek, fiúk mosogattak. És virágot is szedtek az asztalokra.

FÉNYKÉP UTÁN

Angol és olasz irodalmat tanul a sziget egyetemén Avril Zielin, de volt már ápolónő is kórházban. Ha még egy évet tanul, taníthat is majd, ha nem, elmehet könyvtárosnak, ide-oda, ahová okos ember kell. Most ő az egyik napos. Úgy került ide, hogy az UNESCO-hoz fordult, szeretne világot járni. Fölsoroltak neki egy tucat országot, ide jött. Jó lenne tudni, mi járt a fejében, amikor ezt választotta.

— Európát bejártam már, meg akartam ismerni egy szocialista országot is.

— Mit látott eddig?

— Voltam Pesten, de nem tetszik. Olyan, mint London. Sok az autó, nagy a tolongás. Buda viszont igen szép. Voltam Szegeden is. Alaposabban szeretném megismerni.

— Mi érdekli?

— Hogyan élnek az emberek? Nyugaton egyformábbak, közel egyformák a gondolataik is. Itt más. Az itteni kultúra is érdekel, de azt is szeretném tudni, anyagilag hogyan élnek.

— Aki ennyire kíváncsi, annak indulás előtt már vannak előrerajzolt elképzelései. Azt találta, amit várt?

— Á, dehogy. Ha jól számolom, legalább húsz évet késtem.

— Nem értem.

— Mindent meg akartam tudni indulás előtt. Az ötvenes évek legelején készült fényképekről tudtam meg, amit tudtam. Jöttem, és sehol sem azt látom. Azt hittem — látszik rajta, keresi az udvarias szavakat —, puritánabb országba jövök. Nem az.

— Tehát befogad bennünket Európába?

Piros lesz az arca egy pillanatra, aztán mosoly a válasz:

— Hogyne.

— Sokat kellene látnia.

— Amerre eddig jártam, más országokban, találtam nagyon jó módot is, de kiugró szegénységet is. Az, hogy valakinek nincs hol laknia, nem szenzáció. Maguknál ilyet nem láttam.

Szavakból szőtt sejtések inkább, amit rólunk tudnak. Ha leteszik majd az ásót, lapátot, körüljárják az országot. Mást látnak majd, mint amit fénykép után gondoltak.

Lépjünk csak vissza a romokhoz! Minden ásónyomra újabb sírra bukkannak.

— Érdekes ez. Amit találunk, mindig úgy gondoljuk, ez a mienk.

— Nem fél a sok koponyától?

— Éjfélkor azért nem mernék kimenni.

Horváth Dezső

Vasutasnapra

A sínek, a kezdetleges mozdonyok első megjelenése óta, Petőfi „száz vasutat, ezeret!" felkiáltása óta természetes, hogy a vasút léte, fejlődése összekapcsolódik a haladás eszméivel. Ez is hozzátartozik az ünnepléshez, amikor évről évre, július második vasárnapján elismeréssel köszönti az ország a vasutasokat. Az idei vasutasnap immár huszonharmadik a felszabadulás óta. Ez az idő a magyar vasút technikai fejlődésének s egyben a vasutas dolgozók felemelkedésének is nagyszerű időszaka volt. Ők azok, akik éjjel és nappal, hétköznap és ünnepnap lelkiismeretesen, szorgosan munkálkodtak, ezzel megbecsülést szereztek a vasútnak, öregbítették hírnevét hazánkban, és határainkon túl egyaránt.

Köztük van az a 13 ezer vasutas is, akik a MÁV Szegedi Igazgatóságához tartozó Bács-Kiskun, Békés, Csongrád megye területén, valamint Pest, Szolnok és Hajdú-Bihar megye egy-egy részén látják el derekasan, napról napra a személy- és áruszállítási feladatokat. S hogy jeles eredménnyel oldották meg ezeket, azt néhány adat is kellően megvilágítja.

Huszonkilencmillió 300 ezer utas zavartalan elszállításáról kellett az elmúlt évben gondoskodniok. Minderről úgy, hogy minőségi javulás érlelődjön. Kevesebb lett a vonatkésés, nőtt az utazási sebesség, azzal arányban, ahogyan a feltételek is javultak — a pályák és biztosító berendezések következetes korszerűsítésével, a bevezetett új technológiai műveletek révén.

Egy év alatt nem kevesebb, mint 9,7 millió tonna árut fuvarozott el a vasút. Előírt terveiket túlteljesítették, sőt, az igen fontos tranzitszállításban 21 százalékos ráadással dicsekedhetnek. Az áruszállítás mennyiségére jellemző, hogy a feladott árukat 101 ezer tehervonattal juttatták célhoz. Örvendetesen gyorsult a rakodás üteme is, ezt kedvezően befolyásolta a rakodásgépesítés fejlesztésére nyújtott központi támogatás. Új, korszerű fuvarozási mód is meghonosodott a szegedi igazgatóság területén: tavaly tavasszal Szegeden, idén pedig Békéscsabán kezdték meg a szállítótartályos fuvarozást. Ezzel az áruk korszerűbb, biztonságosabb és gyorsabb továbbítását.

Az utazóközönség és a fuvaroztatók mind gyakrabban kapnak tájékoztatást a vasút, s ezen belül a MÁV Szegedi Igazgatósága fejlődéséről, technikai korszerűsítéséről. A fővonalakról lassan eltűnnek a kormos, füstös gőzmozdonyok és helyüket korszerű Diesel-mozdonyok, illetve villamosmozdonyok foglalják el. A vasútigazgatóság területén a modern vontatójárművek aránya ma már közel 50 százalékos. Idén, éppen a vasutasnapra adták át az utazóközönség Fülöpszállás új, minden igényt kielégítő, modern vasútállomását, a közel 13 és fél millió forint értékű beruházást.

A nagyarányú technikai fejlődés mellett sem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a vasút megbízhatóságának alapja továbbra is az ember marad. Társadalmunk a gyakran nehéz feladatok megoldásában is bizton számíthatott a vasutas dolgozókra. Az áldozatkészség, a felelősségtudat és kötelességérzet terén példát mutatók: a hétköznap hősei között ott találjuk őket is, amint esőben, sárban, a zord télben és a rekkenő hőségben biztosítják az ország közlekedését. Ezért kell következetesen törődni velük, gondoskodni róluk, ezért törekszenek a vasút vezetői is arra, hogy élet- és munkakörülményeiket tovább javítsák, új gépekkel, berendezésekkel, technikai vívmányokkal segítsék munkájukat.

Idén is nagy szükség van helytállásukra, hisz a vasútigazgatóság tervei szerint 28 millió 800 ezer utas és 9,4 millió tonna áru elszállításáról kell gondoskodniok. Az eredmények máris biztatóak, így az áruszállítási terv jelentős túlteljesítése. Az is jó előjel, hogy a vasútigazgatóságok versenyében az első negyedévben — a félévi értékelés még nem ismeretes — első helyezést értek el. Fő célkitűzésük a személyszállítás színvonalának további javítása; e téren a jelentős fejlődés mellett is igen sok tennivaló vár még a vasutasokra.

Idén mintegy 250 millió forintot költ fejlesztésre a szegedi igazgatóság, elsősorban a szállítás biztonságának növelése a cél. Ugyanakkor tovább törekszenek a vasutasok élet- és munkakörülményeinek javítására. Ennek érdekében a dolgozók bérszínvonalát a kormány által engedélyezett 2,6 százalékos bérpreferenciával együtt 3,5 százalékkal kívánják fejleszteni, tovább csökkentik a dolgozók munkaidejét — ezen belül különösen az utazószemélyzetét.

A vasút előtt álló személy- és áruszállítási feladatok teljesítéséhez, a korszerűsítésre irányuló célkitűzések megvalósításához sok-sok vasutas lelkiismeretes, odaadó munkája szükséges. E feladatok végrehajtásához kívánunk a 23. vasutasnap alkalmával minden vasutas dolgozónak eredményes, jó munkát.

Ünnepség, kitüntetések

Tegnap, szombaton délelőtt Szegeden, a Tisza-szálló nagytermében vasutasnapi ünnepséget rendezett a MÁV Szegedi Igazgatósága. *Kiss* Károly, a vasútigazgatóság vezetője mondott ünnepi beszédet, méltatta a vasutas dolgozók derekas igyekezetét, szép eredményeit. Részt vett az ünnepségen *Rózsa* István, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára, *dr. Varga* Dezső, a városi pártbizottság titkára és *Kovács* Imre, a Csongrád megyei tanács elnökhelyettese is.

Az ünnepi alkalomból számos dolgozó kapott kitüntetést, eredményes és példamutató munkájáért. Többen — így *Boldog* István, a Szeged vontatási főnökség szakmunkása, *Kátai* Ferencné, Algyő állomás forgalmi szolgálattevője és *Kojnok* Jenő, az igazgatóság kibernetikai önálló csoportjának vezetője — már pénteken délelőtt átvették a Kiváló Vasutas miniszteriális kitüntetést. Kiss Károly, az igazgatóság vezetője tegnap tizenegy vasutasnak adta át az Érdemes Vasutas kitüntetést; köztük *Korom* Andrásnak, Szeged pályafenntartási főnökség pályamunkásának, *Négyökrű* Józsefnénak, Szeged állomás személypénztárosának, *Szabó* Gézának, az igazgatóság személyzeti ügyintézőjének és *Szalma* Lászlónak, a rókusi távközlési és biztosítóberendezés fenntartási főnökség főtávírászának. Vezérigazgatói dicséretben Csongrád megyéből öten részesültek: Bányai, Tibor, Kacziba Mihályné, dr. Kocsis Ferenc, Papp Vilmos és Pencz Antal. Ezenkívül 15 Csongrád megyei dolgozó részesült a vasútigazgatóság vezetőjének elismerésében; igazgatói dicséretben.

Mint már hagyomány a vasutasnapokon, az igazgatóság épületében ezúttal is megkoszorúzták a tizenkilences vasutasmártírok emléktábláját, kegyelettel emlékezve példájukra, tetteikre.

Viharok országszerte

Tovább tart a fülledt, esős idő

Pénteken, a kora esti órától kezdve országszerte elsötétült az égbolt, jelezvén a vihar közeledtét. Hamarosan — elsősorban a Dunántúlon és a főváros környékén — heves villámlással, mennydörgéssel kísért záporok, egyes helyeken jégeső alakult ki. A meteorológiai szolgálattól kapott információk szerint nagy mennyiségű csapadékot főleg a nyugati megyékben, a Balaton vidékén mértek. A jelzés szerint a hét végén továbbra is számítani kell záporra, zivatarra, bár fülledt, meleg idő várható.

A zivatar okozta károk nagy részét még nem állapították meg, de máris sok helyről érkezett hír villámcsapásról. Ordasházán például egy lakóépületbe csapott a villám, a ház és a hozzá tartozó gazdasági épület leégett, az anyagi kár jelentős. Az áramszolgáltatásban szerencsére csak kisebb zavarok keletkeztek. Nagyatádon például az áramzavarok elhárítása még szombaton is folyt. Ugyanakkor az ország keleti feléből semmilyen zavart sem jelentettek.

A vonatok általában menetrendszerűen közlekedtek, a Dunántúl egyes vasútvonalain késtek, mindössze 10—15 percet a szerelvények. A MÁVAUT autóbuszjáratait sem zavarta a nagy vihar. Péntek este összesen csak 15 járat késett több mint 400 percet.

Nyugat-Dunántúl viharsújtotta vidékein szombatra virradóra a villámcsapások következtében több vasúti szakaszon megszakadt a telefonösszeköttetés. A biztonságos közlekedés e fontos kellékét kénytelenek voltak több helységben átmenetileg nélkülözni. Ennek ellenére nem állt le a vasúti közlekedés.

Együttműködés

A Vietnami Demokratikus Köztársaság Vöröskeresztjének Budapesten tartózkodó küldöttsége megbeszélést folytatott a magyarországi tapasztalatok, valamint a további együttműködés kiszélesítéséről a Magyar Vöröskereszt vezetőivel. A Magyar Vöröskereszt országos központjában tartott baráti találkozón részt vett Hoang Coung, a VDK budapesti nagykövete. (MT)